

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Consiliul pentru egalitate,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terț Igor Pruteanu, cu privire la anularea deciziei nr.112/2022 din 23 august 2022,

împotriva încheierii din data de 16 iunie 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 3r-198/25
PIGD 2-22142704-01-3r-17072025)*

Importanța respectării termenului de depunere a cererii de apel și efectele juridice ale nerespectării acestui termen. Motivele repunerii în termen.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. T. Avasiloaiei
Curtea de Apel Centru, jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

17 decembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de către Consiliul pentru egalitate,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 30 septembrie 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (actualmente Consiliul pentru egalitate), terț Igor Pruteanu, solicitând anularea deciziei nr.112/2022 din 23 august 2022.

2. Prin hotărârea din 30 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru s-a admis acțiunea înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind anulată decizia nr.112/2022 din 23 august 2022.

3. La 07 iunie 2024 Consiliul pentru egalitate a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 aprilie 2024, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă. (f.d. 143-144)

4. Curtea de Apel Centru prin încheierea din 16 iunie 2025 a respins ca neîntemeiată cererea apelantului privind repunerea în termenul de apel, a declarat inadmisibil apelul depus de Consiliul pentru egalitate împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 aprilie 2024, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat repunerea în termen.(f.d. 180-183)

5. La 09 iulie 2025 Consiliul pentru egalitate a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii cu adoptarea unei noi încheieri prin care apelul să fie considerat depus în termen și remisă cauza la judecare pe fond în instanța de apel. (f.d. 188-190)

6. În motivarea recursului, Consiliul pentru egalitate a menționat că încheierea instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, fiind pronunțată cu interpretarea și aplicarea greșită a normelor de drept material și procedural. Prin respingerea nejustificată a cererii de repunere în termen și declararea inadmisibilității apelului, Consiliul a fost privat în mod arbitrar de dreptul său la apărare și de dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

7. Totodată, Consiliul pentru egalitate a invocat dezacordul cu concluzia instanței de apel precum că termenul legal de apel de 30 de zile a fost depășit, curgând de la 01 mai 2024 până la 30 mai 2024, în timp ce apelul a fost depus pe 07 iunie 2024, or, probatoriul cauzei a confirmat că dispozitivul hotărârii

instanței de fond a fost remis în adresa Consiliului, prin poștă, cu scrisoarea de expediere a actului judecătoresc nr. 3579 din 30 mai 2024, fiind recepționat de Consiliu la data de 05 iunie 2024.

8. Astfel, termen indicat la 232 alin. (1) din Codul administrativ trebuie interpretat în contextul dreptului la un proces echitabil și al asigurării accesului efectiv la justiție. Un termen procedural nu poate curge efectiv împotriva unei părți atât timp cât aceasta nu a fost înștiințată în mod corespunzător de actul judecătoresc. Consiliul precizează că nu a participat la ședințele de judecată pe parcursul examinării cauzei în prima instanță, solicitând examinarea cauzei în lipsa reprezentantului său, cu remiterea copieii de pe hotărârea adoptată. Instanța de fond a admis această cerere.

9. Deci, faptul că hotărârea a fost expediată abia la 30 mai 2024 și recepționată de Consiliu la 05 iunie 2024 reprezintă o încălcare a diligenței instanței de fond de a comunica actul judecătoresc în termen util.

10. Prin urmare, Consiliul nu a avut posibilitatea reală de a exercita dreptul la apel în termenul legal, termenul de 30 de zile începând să curgă, în mod rezonabil, de la data la care actul judecătoresc a fost adus la cunoștința părții, respectiv 05 iunie 2024. Depunerea apelului la 06 iunie 2024 este, în aceste circumstanțe, efectuată în interiorul termenului legal.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 24, alin. (1) din Codul administrativ stabilește că:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

12. Art. 63, alin. (1) din Codul administrativ reglementează că:

„Calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 383–390 din Codul civil.”

13. Art. 65, alin. (1) din Codul administrativ prevede că:

„Dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.”

14. Art. 191, alin. (5), lit. b) din Codul administrativ reglementează următoarele:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

15. Art. 232, alin. (1) din Codul administrativ statuează că:

„Apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.”

16. Art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ prevede următoarele:

„Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).”

17.Art. 241, alin. (1) din Codul administrativ relevă că:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

18.Art. 241, alin. (3) din Codul administrativ stabilește că:

„Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

19.Art. 242 din Codul administrativ reglementează că:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

20.Art. 243, alin. (1), lit. b), alin. (2) din Codul administrativ prevede că:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Cu referire la termenul de declarare a recursului prevăzut de art. 242 din Codul administrativ, instanța de recurs reține că Consiliul pentru egalitate a respectat acest termen, or, încheierea Curții de Apel Centru pronunțată în data de 16 iunie 2025 a fost expediată pentru notificare participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 03 iulie 2025. (f.d. 184)

Consiliul pentru egalitate a depus recursul la 09 iulie 2025.

22. Din interpretarea corectă a prevederilor legale enunțate, instanța de recurs notează că, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

23. Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la 29 noiembrie 2022 Consiliul pentru egalitate a recepționat încheierea 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediu Rîșcani prin care s-a oferit pârâtului termen de 30 de zile de la data notificării încheierii pentru depunerea referinței. (f.d.41)

24. La 29 februarie 2024 Consiliul pentru egalitate a recepționat citația pentru ședința de judecată preconizată pentru data de 11 aprilie 2024. (f.d. 108)

25. Prin cererea expedită în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Consiliul pentru egalitate a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. (f.d. 112)

26. Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 11 aprilie 2024, reprezentantul Consiliului pentru egalitate, la ședința de judecată nu s-a prezentat fiind citat legal, deliberarea și pronunțarea hotărârii fiind numită pentru data de 30 aprilie 2024. (f.d. 122-123)

27. Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 30 aprilie 2024 a admis acțiunea înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale, a anulat decizia Consiliului pentru egalitate nr.112/2022 din 23 august 2022.

28. La 07 iunie 2024 Consiliul pentru egalitate a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 30 aprilie 2024, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă. (f.d. 143-144)

29. Curtea de Apel Centru prin încheierea din 16 iunie 2025 a respins ca neîntemeiată cererea apelantului privind repunerea în termenul de apel, a declarat inadmisibil apelul depus de Consiliul pentru egalitate, din motiv că apelul a fost depus în afara termenului legal iar instanța a refuzat repunerea în termen.(f.d. 180-183)

30. Consiliul pentru egalitate a criticat soluția instanței de apel, susținând că termenul de contestare a hotărârii instanței de fond începe a curge din data de 05 iunie 2024, când dispozitivul hotărârii a fost pus la dispoziția Consiliului pentru egalitate, deci, depunerea apelului la 06 iunie 2024 efectuată în interiorul termenului legal.

31. Efectuând controlul judiciar al încheierii din 16 iunie 2025 a Curții de Apel Centru, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, or, în corespundere cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (1).

32. Completul de judecată evidențiază că articolul 232, alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că apelul se depune în termen de 30 de zile *de la pronunțarea dispozitivului hotărârii*, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

33. În acest context instanța de recurs ține să sublinieze că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Prin urmare, neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

34. Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor este prevăzut de o normă imperativă și trebuie executat întocmai. Așa, art. 232, alin. (1) din Codul administrativ stipulează că începutul

curgerii termenului de depunere a apelului *este determinat doar de un singur eveniment – data pronunțării dispozitivului hotărârii.*

35. Coroborând prevederile art. 63, alin. (1) din Codul administrativ cu art. 385 alin. (1) din Codul civil se constată că în condițiile speței începutul curgerii termenului de depunere a apelului este ziua imediat următoare datei calendaristice pronunțării dispozitivului hotărârii, adică ziua de 01 mai 2024, iar ultima zi fiind data de 30 mai 2024, ora 24:00.

36. Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Consiliul pentru egalitate nu s-a conformat prevederilor art. 232, alin. (1) din Codul administrativ, or, a depus apelul la 07 iunie 2024.

37. Astfel, este în afara oricărui dubiu că Consiliul pentru egalitate nu a depus apelul în termenul legal prevăzut la art. 232, alin. (1) din Codul administrativ, deși, de la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de acest drept procedural și a prezenta apelul în interiorul termenului legal.

38. Argumentul Consiliului pentru egalitate, precum că termenul de contestare a hotărârii instanței de fond începe a curge din momentul când dispozitivul hotărârii a fost pus la dispoziția apelantului, este contrar art. 232, alin. (1) din Codul administrativ, care prevede expres că apelul se depune în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, or, termenul și modalitatea de contestare a hotărârii instanței de fond este reglementat expres de Codul administrativ.

39. La acest aspect este de menționat că necunoașterea, de către reprezentantul Consiliului pentru egalitate, a termenului și modalității de contestare a hotărârii instanței de fond nu constituie temei de a casa încheierea instanței de apel, care corect a sancționat apelantul pentru încălcarea acestui termen.

40. Totodată, Consiliul pentru egalitate, recunoscând omiterea termenului de contestare a hotărârii instanței de fond, în temeiul art. 65 din Codul administrativ, a solicitat repunerea în termen, invocând faptul că termenul a fost omis, deoarece pronunțarea dispozitivului a avut loc în lipsa acesteia, iar instanța de fond a omis să expedieze copia dispozitivului în termen de 5 zile în adresa apelantului.

41. Curtea de Apel Centru a respins solicitarea Consiliul pentru egalitate privind repunerea în termen a apelului, or, argumentele invocate de către apelant în acest sens nu sunt suficiente pentru admiterea cererii. Or, pentru a fi repus în termenul de declarare a apelului, apelantul urma să prezinte probe concludente, care ar demonstra imposibilitatea executării în termen a actului de procedură, astfel încât urma să întreprindă toate acțiunile necesare în vederea prezentării apelului în termen, obligație procedurală stabilită prin Lege.

42. Faptul că a solicitat examinarea cauzei în absență, nu-l privează de obligația de a manifesta diligență, respectiv de a se interesa, la intervale rezonabile, de evoluția dosarului și de soluția pronunțată. La caz, recurentul nu a invocat și nici nu a probat existența unor impedimente obiective care să-l fi împiedicat să afle soarta cauzei, după cum nu a demonstrat că s-ar fi

interesat de rezultat, însă fără a-i fi fost comunicată soluția adoptată de instanță.

43. Astfel, instanța de recurs reține ca fiind corectă această concluzie a instanței de apel, or, lipsa apelantului la pronunțarea hotărârii și omiterea de către instanța de fond a termenului de expediere a dispozitivului hotărârii, nu constituie temei plauzibil de prelungire a termenului de depunere a apelului, care este determinat doar de data pronunțării hotărârii.

44. În urma celor constatate completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în modul expres prevăzut și în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

45. În corespundere cu prevederile art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, Consiliul pentru egalitate urma să îndeplinească obligațiile cu bună-credință. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte modul și termenul prevăzut de lege, or, termenul de depunere a apelului este imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestei condiții atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac. Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al Consiliului pentru egalitate, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

46. Astfel, prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ, Consiliul pentru egalitate cunoscând despre acțiunii îndreptată împotriva acestuia avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă să se intereseze de soarta dosarului și să prezinte apelul în termen. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232, alin. (1) coroborat cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ.

47. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

48. Sub acest aspect completul de judecată notează că legiuitorul a instituit termenul imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac efectuată necorespunzător și în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

49. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualele pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

50. În lumina acestor circumstanțe, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului și a declarat inadmisibil apelul depus de către Consiliul pentru egalitate împotriva hotărârii din 30 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

51. Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia.

52. Ținând cont de cele expuse și în temeiul 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul depus de către Consiliul pentru egalitate împotriva încheierii din data de 16 iunie 2025 a Curții de Apel Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă